

Nr 798

Av herr Eliasson i Sundborn m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 43, angående kommunal skatteutjämning, m. m.

I proposition nr 43 föreslås införande fr. o. m. nästa år av en allmänt skatteutjämnande bidragsgivning till kommuner och landsting och i samband härmed skall bl. a. nuvarande skatteersättningar till kommunerna i anledning av tidigare ortsavdragsreformer upphöra. Det föreslagna systemet är uppbyggt så, att bidrag utgår *dels* till landskommuner, köpingar, städer, landstingskommuner och kyrkliga kommunenheter när skatteunderlaget per invånare i kommunen understiger medelskatteunderlaget i riket, *dels* till landskommuner, köpingar och städer när den sammanlagda kommunal-skatten överstiger medelutdebiteringen i riket.

Skatteutjämningsbidrag vid brist på skattekraft bygger på ett tillskott av skatteunderlag. Detta tillskott varierar med hänsyn till kommunens belägenhet. Riket indelas sålunda i tre skattekraftsområden med olika gränser för tillskottens storlek. Skattekraftsområde 1 omfattar hela landet med undantag av de fyra nordligaste länen, skattekraftsområde 2 omfattar Västernorrlands och Jämtlands län och Västerbottens läns kustland, och skattekraftsområde 3 omfattar lapplandsdelen av Västerbottens län samt Norrbottens län.

Kommun garanteras en skattekraft i område 1 av 95 %, om fråga är om landstingskommun, och 90 %, om fråga är om annan kommun, i område 2 av 110 % och i område 3 av 125 % av medelskattekraften i riket.

Kopparbergs län, Värmlands län och Gävleborgs län har sålunda i propositionen hänförts till område 1, vilket enligt vår mening icke är tillfredsställande. Detta av flera skäl. Genom den föreslagna gränsdragningen uppstår stora skillnader mellan de län som gränsar till varandra. En så olikartad behandling i bidragshänseende av kommunenheter och landsting som gränsar till varandra bör undvikas. Därtill kommer, vilket måste tillmätas ännu större vikt, att Kopparbergs län, Värmlands län och Gävleborgs län i åtskilliga hänseenden har en struktur som är att jämföra med i varje fall flertalet norrländslän. Länen har betydande glesbygdsområden med stora avstånd samt en ogynnsam befolkningsutveckling. Detta har föranlett statsmakterna att i flera fall ge dessa tre län eller delar av dessa en relativt gynnsammare behandling i fråga om vissa statliga stödåtgärder än sydligare belägna län. De senast beslutade åtgärderna på lokaliseringsområdet utgör ett

exempel härpå. Vidare måste framhållas, att den starkt markerade försämringen i befolkningsutvecklingen under senare år — särskilt i Kopparbergs län — kan väntas medföra ett försvagat skatteunderlag och betydande höjningar av utdebiteringarna.

Med hänsyn till påtalade förhållanden bör enligt vår mening en rimligare och rättvisare områdesindelning åstadkommas. Riket bör därför indelas i *fyra* skattekraftsområden, varvid Kopparbergs län, Värmlands län och Gävleborgs län utbrytes ur område 1 och bildar område 2, i vilket såväl landstingskommun som annan kommun garanteras en skattekraft av 100 % av medelskattekraften i riket. De föreslagna områdena 2 och 3 bör då betecknas som område 3 respektive 4 och bibehålla de i propositionen förordade bidragsvillkoren.

Äberopande det anförda får vi sålunda föreslå,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 43 måtte besluta

dels sådan ändring av områdesindelningen att fyra skattekraftsområden bildas, varvid Kopparbergs län, Värmlands län och Gävleborgs län utbrytes från område 1 och bildar område 2, i vilket såväl landstingskommun som annan kommun garanteras en skattekraft av 100 % av medelskattekraften i riket,

dels att i propositionen såsom område 2 och 3 angivna områden betecknas som område 3 respektive 4.

Stockholm den 2 april 1965

Lars Eliasson

i Sundborn

Bertil Jonasson

Erik Östrand

Karl Gust. H. Boo

Anders Jonsson

Arvid Eskel

Elsa Lindskog

Holger Mossberg

Manne Ståhl

Viola Sandell

Karl-Gust. Andersson

G. Eskilsson

Bo Turesson